

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Literatura niemiecka z elementami historii krajów niemieckiego obszaru językowego		9.2.0448	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Literatury i Kultury Niemieckiej			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia germańska	forma	niestacjonarne (zaoczne)
		moduł specjalnościowy	translatoryczna
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
prof. dr hab. Marion Brandt; prof. dr hab. Mirosław Ossowski; dr Dariusz Pakalski; dr hab. Agnieszka Haas, profesor uczelni			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć			
Wykład, Ćw. audytoryjne			
Sposób realizacji zajęć			
zajęcia on-line, zajęcia w sali dydaktycznej			
Liczba godzin			
Wykład: 80 godz., Ćw. audytoryjne: 30 godz.			

	<p>19</p> <p>Semestr 3 (wykład) - 3 ECTS: 20 h - zajęcia w kontakcie; 55 h - lektura i przygotowanie się do zajęć i zaliczenia.</p> <p>Semestr 3 (ćwiczenia) - 2 ECTS: 10 h - zajęcia w kontakcie, 40 h - lektura i przygotowanie się do zajęć i zaliczenia.</p> <p>Semestr 4 (wykład) - 4 ECTS: 20 h - zajęcia w kontakcie, 80 h - lektura, przygotowanie się do zajęć i egzaminu.</p> <p>Semestr 4 (ćwiczenia) - 2 ECTS: 10 h - zajęcia w kontakcie, 40 h - lektura i przygotowanie się do zajęć i zaliczenia.</p> <p>Semestr 5 (wykład) - 3 ECTS: 20 h - zajęcia w kontakcie, 55 h - lektura i przygotowanie się do zajęć i zaliczenia.</p> <p>Semestr 5 (ćwiczenia) – 2 ECTS: 10 h - zajęcia w kontakcie, 40 h - lektura i przygotowanie się do zajęć i zaliczenia.</p> <p>Semestr 6 (wykład) - 3 ECTS: 20 h - zajęcia w kontakcie, 55 h - lektura i przygotowanie się do zajęć i egzaminu.</p> <p>Razem: 475 h = 19 ECTS.</p>
--	--

Termin realizacji przedmiotu

2023/2024 zimowy

Status przedmiotu

obowiązkowy

Język wykładowy

niemiecki

Metody dydaktyczne

- Analiza przeczytanych przez studentów tekstów z dyskusją; lektura poprzedzona przekazaniem przez prowadzącego zagadnień do opracowania w formie pisemnej lub ustnej
- Analiza tekstów z dyskusją
- Wykład konwersatoryjny
- Wykład problemowy
- Wykład z prezentacją multimedialną

Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne**Sposób zaliczenia**

- Zaliczenie na ocenę
- Egzamin

Formy zaliczenia

- egzamin ustny
- realizacja zleconych zadań interpretacyjnych podczas semestru
- egzamin pisemny z pytaniami (zadaniami) otwartymi
- egzamin pisemny (dłuższa wypowiedź pisemna / rozwiązanie problemu)

Podstawowe kryteria oceny

Egzamin ustny lub pisemny po 4 semestrze obejmuje odpowiedź na trzy pytania (patrz: „Treści programowe” i „Wykaz literatury”) – 100%.

Egzamin ustny po 6 semestrze obejmuje odpowiedź na dwa pytania (patrz: „Treści programowe” i „Wykaz literatury”) - 100%.

Zaliczenie na ocenę z wykładu po semestrze 3 i 5 obejmuje odpowiedź na jedno pytanie (patrz: „Treści programowe” i „Wykaz literatury”) - 100%.

Student otrzymuje zaliczenie z ćwiczeń na podstawie:

A. aktywności na zajęciach na podstawie znajomości lektur - 40%

B. realizacji zleconych zadań interpretacyjnych podczas semestru - 60%

Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się

zakładany efekt uczenia się	egzamin / ustne zaliczenie na ocenę	realizacja zleconych zadań podczas zajęć
	Wiedza	
K_W02	+	+
K_W05	+	+
K_W16	+	+
K_W17	+	+
	Umiejętności	
K_U01		+
K_U02	+	+
K_U09	+	+
K_U10	+	+
K_U12		+
K_U13		+
K_U17		
	Kompetencje społeczne	
K_K01	+	+
K_K02		+

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi**A. Wymagania formalne**

Warunkiem uczestnictwa w zajęciach począwszy od 4 semestru jest zaliczenie w semestrze poprzednim. Na semestrze piątym wymagane jest zdanie egzaminu z Historii literatury niemieckiej w semestrze czwartym. W wyjątkowych przypadkach osoba prowadząca zajęcia może odstąpić od tej zasady. Począwszy od 3 semestru studiów wymagane jest zaliczenie przedmiotu Estęp do literaturoznawstwa.

B. Wymagania wstępne

Umiejętność analizy i interpretacji dzieł literackich, wiedza na temat historii literatury niemieckiej z okresów poprzedzających omawianą w danym semestrze epokę literacką. Znajomość języka niemieckiego w zakresie umożliwiającym realizację programu.

Cele kształcenia

Celem zajęć jest zapoznanie studentów z najważniejszymi wydarzeniami literatury niemieckiej od wieku XVIII do literatury współczesnej w kontekście literatury światowej i z uwzględnieniem kontekstu historycznego i kulturalnego. Studenci powinni poznać procesy rozwoju twórczości literackiej oraz ćwiczyć umiejętność interpretacji wybitnych utworów. Ponadto nauczanie historii literatury powinno służyć lepszemu zrozumieniu kultury niemieckojęzycznego obszaru oraz pogłębianiu kompetencji językowej studiujących.

Treści programowe**A. Problematyka wykładu**

Semestr 3: Barok w Niemczech i Europie. Wojna trzydziestoletnia. Absolutyzm oświecony w Prusach i Austrii. Oświecenie w Niemczech i Europie. Literatura Oświecenia i okresu burzy i naporu. Klasycyzm weimarski.

Semestr 4: Pisarze okresu między klasycyzmem a romantyzmem. Niemcy w okresie wojen napoleońskich. Kongres Wiedeński i Związek Niemiecki. Romantyzm. Pieśni o Polakach (Polenlieder). Biedermeier, Junges Deutschland i Vormärz. Wiosna Ludów w Niemczech i Austrii (rewolucja marcowa). Konstytucja Federalna Szwajcarii z 1848 roku. Realizm poetycki/mieszczkański. Naturalizm. XIX wiek jako okres rozwoju idei narodowej i liberalizmu oraz jako epoka industrializacji. Powstanie Rzeszy Niemieckiej w kontekście europejskim.

Semestr 5: Modernizm w niemieckiej literaturze XIX i XX wieku na tle kultury europejskiej: fin de siècle, dekadentyzm. Prądy literackie w latach dziewięćdziesiątych. Wiener Moderne. Epoka wilhelmińska. Ekspresjonizm i Dada. Literatura wobec I wojny światowej i w Republice Weimarskiej. Nowa Rzeczowość. Literatura w okresie nazizmu i na emigracji 1933-1945.

Semestr 6: Początki życia literackiego po 1945 r. i początki życia literackiego po 1945. Literatura wobec II wojny światowej i zagłady Żydów na tle

konfrontowania się społeczeństwa w dwóch państwach niemieckich z zbrodniami III Rzeszy. Relacje polsko-niemieckie w literaturze wschodnio- i zachodniemieckiej. Pisarzy zaangażowani, literatura w ustroju socjalistycznym (NRD) i wobec idei socjalizmu. Literatura austriacka, szwajcarska oraz Niemców w Rumunii.

B. Problematyka ćwiczeń

Interpretacja wybranych tekstów literackich łącznie z dyskusją z zakresu tematycznego wykładu tego samego semestru.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

A.1. wykorzystywana podczas zajęć

Semestr 3: poezja okresu baroku (wybór), G. E. Lessing: Emilia Galotti (lub:) Nathan der Weise; G.A. Bürger: Lenore; J. W. Goethe: Die Leiden des jungen Werthers, wiersze, ballady (wybór), Faust I; F. Schiller: Die Räuber (lub:) Kabale und Liebe, J. W. Goethe, Iphigenie auf Tauris; Novalis, Heinrich von Ofterdingen (fragmenty),

Hölderlin (wybrane wiersze); Heinrich von Kleist: wybrana nowela.

Semestr 4: E. T. A. Hoffmann: Das Fräulein von Scuderi; (lub:) Der goldene Topf; Joseph von Eichendorff: Aus dem Leben eines Taugenichts; Georg Büchner: Woyzek; Heinrich Heine: wiersze; Theodor Storm: Der Schimmelreiter (lub:) Immensee; Gottfried Keller: Romeo und Julia auf dem Dorfe; Gerhart Hauptmann: Vor Sonnenuntergang (lub:) Die Weber.

Semestr 5: Arthur Schnitzler: Leutnant Gustl (lub:) Fräulein Else; Thomas Mann: Tonio Kröger (lub:) Mario und der Zauberer; F. Kafka: Der Proceß (lub:) opowiadania do wyboru (Das Urteil, Die Verwandlung, In der Strafkolonie); Alfred Döblin: Die Ermordung einer Butterblume; Erich Maria Remarque: Im Westen nichts Neues; Anna Seghers: Der Ausflug der toten Mädchen; wiersze: R. M. Rilke, G. Benn i inne.

Semestr 6: Wolfgang Borchert: Draußen vor der Tür (lub:) Heinrich Böll: Und sagte kein einziges Wort; Jurek Becker: Jakob der Lügner; Günter Grass: Die Blechtrommel (lub:) Unkenrufe; Ingeborg Bachmann: Undine geht; Friedrich Dürrenmatt: Der Besuch der alten Dame; Thomas Bernhard: Heldenplatz; wiersze: Paul Celan, Nelly Sachs, H.M. Enzensberger, R. Kunze i inne.

B. Literatura uzupełniająca

Publikacje o charakterze ogólnym

- Bark, J., D. Steinbach, H. Wittenberg: Epochen der deutschen Literatur, Stuttgart.
- Beutin, Wolfgang (Hg.): Deutsche Literaturgeschichte. Von den Anfängen bis zur Gegenwart, Stuttgart 2001.
- Kappelhoff, Jens: Geschichte Deutschlands. Das Werden einer Nation. Mediolan 2002.
- Nürnberger, Helmut: Geschichte der deutschen Literatur, München 1998.
- Serczyk, J., W. Zientara: Politische Geschichte der Staaten des deutschsprachigen Raumes 1945 – 1990, Toruń 1996.

Publikacje o wybranych zagadnieniach

- Brandt, Marion: „Mehr als ein seltsam belebtes Bild – und weniger als eine Zauberin“. Über Gertrud Kolmar [w:] Autorinnen der Weimarer Republik. Red. Walter Fähnders i Helga Karrenbrock. Bielefeld 2003, s. 59-77.
- Brandt, Marion: „Von hinten wie von vorne erzählen. Umkehrung als Teil der künstlerischen Logik von Kurt Schwitters“ [w:] Jahrbuch zur Kultur und Literatur der Weimarer Republik 9, München 2004, s. 11-31.
- Fortschritt, unverhofft. Deutschsprachige Schriftsteller und die Solidarność. Eine Anthologie. Red. Marion Brandt. Osnabrück 2016.
- Haas, Agnieszka K.: Goethes Dialog mit der christlichen Wortauffassung, „Orbis Litterarum“ (62) 2007/2, S. 159-176.
- Haas, Agnieszka K.: Ogień alchemików. Na przykładzie wybranych utworów niemieckiego romantyzmu, w: Żywioty. Motyw ognia w literaturze, kulturze i sztuce / pod red. Katarzyny Arciszewskiej i Urszuli Patockiej-Sigłowy. Gdańsk, Sopot 2018.
- Pakalski, Dariusz: Pytanie o ideę kultury w Czarodziejskiej Górze Tomasa Manna, Toruń 2012.

Kierunkowe efekty uczenia się

K_W02, K_W05, K_W16, K_W17
K_U01, K_U02, K_U09, K_U10, K_U12, K_U13, K_U17
K_K01, K_K02

Wiedza

Student:

- wymienia i definiuje wybrane pojęcia z zakresu wiedzy o literaturze w języku niemieckim (K_W02);
- charakteryzuje ważne terminy i metody literaturoznawcze (K_W05);
- wymienia instytucje życia literackiego (K_W16);
- charakteryzuje epoki literackie w krajach niemieckojęzycznych; wymienia i charakteryzuje tendencje, nurty, szkoły i ugrupowania literackie w krajach niemieckojęzycznych od XVIII do XX wieku (K_W17);
- wymienia i definiuje najważniejsze pojęcia związane z etapami procesu historycznoliterackiego w krajach obszaru niemieckojęzycznego (K_W17);
- wymienia i charakteryzuje ważne wydarzenia z historii krajów obszaru niemieckojęzycznego (K_W17);
- charakteryzuje wybitnych twórców niemieckich należących do poszczególnych epok literackich (K_W17);
- charakteryzuje wybranych przedstawicieli szkół literackich, nurtów, tendencji stylistycznych w krajach niemieckojęzycznych; charakteryzuje gatunki charakterystyczne dla nurtu, szkoły, epoki literackiej (K_W17);
- wskazuje zależności pomiędzy powstawaniem dzieł literackich w krajach niemieckojęzycznych a sytuacją historyczną, rozumie przemiany w historię i literaturze niemieckiej (K_W17)

Umiejętności

Student:

- wyszukuje, analizuje, ocenia, selekcjonuje i użytkuje informacje z niemieckich i polskich źródeł z zakresu literaturoznawstwa, potrafi je odpowiednio udokumentować i stworzyć adekwatną bibliografię (K_U01);
- posługuje się metodami i narzędziami badań literaturoznawczych (K_U02);
- potrafi opracować wyniki własnych badań (K_U02);
- potrafi dokonać interpretacji tekstów literackich z zastosowaniem odpowiednich metod filologicznych (K_U09);
- uzasadnia formułowane tezy w sposób merytoryczny, potrafi krytycznie wykorzystać poglądy innych autorów, formułować wnioski oraz komunikować je zróżnicowanym kręgom adresatów (K_U10);
- napisze pracy pisemne w języku niemieckim dotyczące zagadnień szczegółowych z zakresu literaturoznawstwa, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł (K_U12);
- przygotowuje wystąpienia ustne w języku niemieckim dotyczące zagadnień szczegółowych z zakresu literaturoznawstwa, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł (K_U13);
- potrafi odpowiednio planować i określać priorytety służące realizacji określonego przez siebie, wraz z innymi lub przez innych zadania (K_U17);
- potrafi współpracować z innymi studentami w ramach zadań zespołowych i projektów (K_U17).

Kompetencje społeczne (postawy)

Student:

- ma świadomość swojej wiedzy i swoich umiejętności (K_K01);
- podchodzi krytycznie do odbieranych i pozyskiwanych treści (K_K01);
- potrafi ocenić, kiedy do rozwiązania problemu potrzebna jest wiedza eksperta, nawiązać kontakty i zwrócić się o pomoc (K_K02).

Kontakt

marion.brandt@ug.edu.pl